Programowanie Internetowe

- Standard ECMA Script
- Obiektowy model dokumentu
- Data, Czas, Wyrażenia regularne
- Przechowywanie danych
- Przetwarzanie asynchroniczne

Opracował: inż. Grzegorz Petri

Przegląd zagadnień

- Obiekt Date
- Format daty i czasu
- Konwersja daty
  - String to Date
  - Timestamp
- Obiekt Cookie
  - Zasady
  - Zapis
  - Odczyt

Obiekt Date

 &

Data i Czas

Obsługa daty i czasu

Object Date

- Od lat format reprezentacji daty i czasu nastręcza programistom oraz twórcom treści i witryn problemów dotyczących kompatybilności i konwersji
- JavaScript udostępnia wbudowany obiekt `Date`, który przechowuje aktualną datę i godzinę oraz dostarcza dedykowanych metod dostępu do tych informacji
- Ustawiając datę obiekt jest w stanie wykryć błędną datę i ustawić poprawną*
- Zadania wspierane przez obiekt Date:
  - określanie w kalendarzu daty przyjazdu i/lub wyjazdu
  - określenie czasu rozpoczęcia i/lub zakończenia
  - określenie daty i czasu utworzenia lub wystąpienia
  - określanie pozostałego czasu

* *próba ustawienia 32 Stycznia ustawi ostatecznie 1 Lutego*

Odczytywanie daty

Składowe czasu

- Obiekt można używać na dwa sposoby stosując słowo kluczowe `new Date();`
  - instancja bez argumentów zwraca obecną datę oraz czas, wg ustawień lokalnego komputera,
  - wywołując konstruktor z parametrami wskazujemy określoną datę i/lub czas.

```
let teraz = new Date();    // konstruktor bez parametrów
console.log(teraz); // wynik:
// Mon May 18 2020 18:43:52 GMT+0200 (czas środkowoeuropejski letni)
```

Dzień tygodnia	*Miesiąc*	*Dzień*	*Rok*	*Godzina*	*Minuta*	*Sekunda*	*Strefa czasowa*
Mon (*Poniedziałek*)	May (*Maj*)	18	2020	18	43	52	GMT+0200

Formaty daty

Properties & Methods

- Obiekt `Date` dostarcza metody dostępowe (getters) oraz ustawiające (setters)
- Formaty z jakimi współpracuje obiekt Date:
  - **`unix timestamp`** – liczba całkowita milisekund, które upłynęły od 1970-01-01
  - **`string`** – format zrozumiały dla człowieka, np.:
    - January 31 1980 12:30
    - 2018-06-16
  - **`argumenty obiektu Date`** – pozwala utworzyć obiekt daty podając poszczególne wartości we właściwej kolejności !!!

Tabela metod obiektu Date

Opis	*Metoda pobierania***	*Metoda ustawiania*	*Zakres*	*Przykład*
Rok	`getFullYear()`	`setFullYear()`	`YYYY`	1970
Miesiąc	`getMonth()`	`setMonth()`	`0-11`	0 = January (*styczeń*)
Dzień (*miesiąca*)	`getDate()`	`setDate()`	`1-31`	1 = 1-szy dzień
Dzień (*tygodnia*)	`getDay()`	`setDay()`	`0-6`	0 = Sunday (*niedziela*)
Godzina	`getHours()`	`setHours()`	`0-23`	0 = północ
Minuta	`getMinutes()`	`setMinutes()`	`0-59`	
Sekunda	`getSeconds()`	`setSeconds()`	`0-59`	
Milisekunda	`getMiliseconds()`	`setMiliseconds()`	`0-999`	100ms = 1s
timestamp*	`getTime()`	`setTime()`	Milisekundy*	*getTime() nie posiada getUTCTime()*

```
let theForce = new Date();
theForce.setMonth(4); theForce.setDate(4); // jaka to będzie data?
```

** znacznik czasu – Uniksowy format czasu liczony w milisekundach od tzw. Epoki*

*** metody* `getFoo()` *obliczają czas na podstawie ustawień maszyny użytkownika, ale istnieją jeszcze metody* `getUTCFoo()` *które bazują swoje obliczania na podstawie UTC (Coordinated Universal Time)*

Porównywanie dat

Efektywne sposoby porównania timestampów

Sprawdzenie obecnej daty i godziny poprzez inicjację nowego obiektu `Date`:

```
var data = new Date();
var teraz = data.getTime();
```

Zamiast inicjować nowy obiekt `Date` wystarczy wywołać szybszy odpowiednik:

```
var teraz = Date.now(); // return ms: 1589829664218
```

Następnie podać datę do porównania, np. parsując wskazaną datę do obiektu `Date`:

```
var wtedy = Date.parse("2020-02-20");// ret ms: 1582156800000
```

Porównanie dwóch dat:

```
if(teraz > wtedy){ // czy Teraz jest większe od Wtedy ?
   console.log("TAK"); // 1589829664218 > 1582156800000
} else {
   console.log("Nie"); // 1582156800000 > 1589829664218
```

Obiekt Cookie

Przechowywanie wartości

Obiekt Cookie

Podstawy

- Ciasteczko jest mechanizmem do przechowywania prostych wartości tekstowych w przeglądarce użytkownika odwiedzającego witrynę
- Ciasteczko posiada prostą strukturę `klucz=wartość` oraz termin przydatności
- Poza tymi podstawowymi właściwościami jest jeszcze szereg innych wpływających na bezpieczeństwo przechowywanych informacji
- Pomimo wszystko ciasteczko nie powinno przechowywać wrażliwych danych
- Ciasteczka można tworzyć oraz usuwać (*ręcznie lub automatycznie*)

```
document.cookie = "komunikat=odczytano";   // zapis 1-go ciasteczka
document.cookie = "menu=zablokuj";         // zapis 2-go ciasteczka
console.log(document.cookie); // odczyt z ciasteczek - wynik:
                    komunikat=odczytano;menu=zablokuj
```

Obiekt Cookie

Ciasteczko oprócz podstawowej struktury `klucz=wartość` posiada szereg właściwości zapisywanych w identyczny sposób, oddzielonych średnikiem `;`

- Data wygaśnięcia ciasteczka, po której ciasteczko nie może funkcjonować (*format daty musi być zgodny z formatem standardu UTC*)
- Domena i Ścieżka w obrębie, których ciasteczko może funkcjonować (*format ścieżek i domen musi być zgodny ze standardem URL oraz nazw domenowych*)

Przykład ciasteczek z widoku Narzędzi deweloperskich przeglądarki:

Nazwa	Wartość	Domain	Path	Wygasa / Max-Age	Rozmiar	HttpOnly	Secure	SameSite	Ostatni dostęp
do	2020-05-25	lo.local	/gtkWeb/gtkMake	Sesja	12	false	false	None	Mon, 18 May 2020 22:0...
od	2020-03-25	lo.local	/gtkWeb/gtkMake	Sesja	12	false	false	None	Mon, 18 May 2020 22:0...

Tabela właściwości obiektu Cookie

Własciwość	*Znaczenie*	*Typ danych*	*Przykład*
name	Nazwa (*identyfikator dostępu*)	string*	klucz
value	Wartość (*treść*)	string*	wartość123
domain	Domena (*limit ok 20 ciasteczek*)	string	localhost www.domena.pl
path	Ścieżka (*w obrębie serwera/katalogu*)	string	/gtkWeb/gtkMake
expires	Data wygaśnięcia	string	Mon, 18 May 2020 18:43:52 UTC
size	Rozmiar (*wartości*)	DO-ODCZYTU	12
httpOnly	Blokuje dostęp dla JS**	boolean	true LUB false
secure	Zabezpieczenie (*HTTP lub HTTPS*)	boolean	true LUB false
sameSite	Tylko ta strona ma prawo wysyłać	string	Lax LUB Strict LUB None
lastModified	Ostatni dostęp (*odświeżenie*)	string	Mon, 18 May 2020 18:43:52 UTC

**** wartości powinny być zakodowane poprzez*** `encodeURIComponent()`

***** Serwer-web ustawia ciasteczko za pomocą nagłówka HTTP Set-Cookie blokując dostęp z poziomu środowiska JavaScript przeglądarki, czyli*** `document.cookie`

Metody zarządzania ciasteczkami

To nie są wbudowane metody lecz własne ! ! !

Ustawianie ciasteczka z parametrami (*fragment metody!*):

```
function setCookie( identyfikator, wartość, opcje ){
  if(navigator.cookieEnabled)
  { //czy ciasteczka są włączone
    const cookieName = encodeURIComponent(identyfikator);
    const cookieVal = encodeURIComponent(wartość);
    let cookieText = cookieName + "=" + cookieVal;
    if(typeof opcje.EXP === "number") {
       const data = new Date();
 data.setTime(data.getTime()+(opcje.EXP * 24*60*60*1000));
       cookieText += "; expires=" + data.toGMTString();
    }
    if(opcje.PRAMETR)
       cookieText += "; PARAMETR="+wartośćParametru;
    document.cookie = cookieText;
  }
}
```

Metody zarządzania ciasteczkami

To nie są wbudowane metody lecz własne ! ! !

Pobieranie ciasteczka po nazwie (*fragment metody!*):

```
function getCookie( identyfikator ){
  const name = encodeURIComponent(document.cookie);
  var ckVars = name.split('%3B');  // znak ;
  for( let i=0; i<ckVars.length; i++){
     var ckPairs = ckVars[i].split('%3D'); // znak =
     var ckKey = ckPairs[0].replace('%20','');
     var ckValue = ckPairs[1];
  }
}
```

Usuwanie ciasteczka po nazwie poprzez ustawienie daty przydatności:

```
function deleteCookie( identyfikator ){
  setCookie( identyfikator, „”, {‘max-age’:-1} );
}
```

```
dialog(
  ‘Pytania?’
);
```